

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XIX. De filio ejus Constantino, qui adhuc adolescens, unà cum Diocletiano
in Palaestinam venit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

ΟΤΙ ΔΙΟΚΛΕΤΙΑΝΩ ή ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΝ ΑΠΟΔΟΣΑΙΕΙΑΝΑΝ, ΤΡΑΠΕΖΩΝ
ΛΕΠΤΩΝ ΑΝΤΕΒΤΟΣ ΚΑΙ ΤΑΝΤΙΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΙΣ ΛΕΞΙΑΣ ΚΟΙΜΑΩΝ.

TOÙTOIS δὲ έγινθεν αὐτά τὰ τῆς ἐκ Θεοῦ
διακοπλόχειαί ἀμοιβῆς. οἵτινες καὶ πέω-
τείαι τὸ αὐτοκρατορευτικό δέχησαν μεταχειρίαν. οἱ
μεγάλοι τοιχογόνοις, εἰκόσιοι σπώραις υ-
περέσιαν αὐτοῖς δέχησαν μεταβο-
λήν. Το πρώτον επέστρεψε τῷ θεῷ εἰκαστικῶν πο-
λιορκίας Πάτοκη Φάσις. μόνον δὲ λαού πονοκεντρίου
πρώτος οὐ πέστερος Αύγουστος καὶ Σεβαστὸς αντι-
γρένειο. τὸ μὲν κατελεχάς τῷ τῶν αὐτοκρα-
τορῶν Καισάρων διαδήματι λαμπεῖσθαι. Β
ιβλίον τὸ τέταρτον αἴτηλη φωτεία πέστερα. Ήτο τὸν
ἐντεταῖς δοκιμὴν, τῇ τῶν ανωτάτω σφράγιδα Ρω-
μαίοις ἐπομένην ίμεν. πρώτος Σεβαστός,
τετάρτον τῷ θερετρῷ αὐτοδιεκθέντιων λεηματί-
σας. αἱλακήμεντενία μόνον διατάξεις πολ-
λοὺς αὐτοκράτορας διένεγκε, παῖδαν δέρρενταν
εἰπλειών μέγιστον χορεύν συστοσάμενος. ἐπει-
δὴ τὸ πρῶτον αὐτῷ λιπαρῷ γένεται, τῇ κοινῇ Φύσει
το γένεσιν διποδίδει, λειπόντες τοιχογόνοις μεταβο-
λήν εἰσελεν. εἰταθε πάλιν ὁ Θεός διαδέ-
ξαν αὐτῷ ποιητής αὐτοφαίνετο έργων. μέλλον
τελευτὴν, τὸν πρώτον τῶν παίδων Κωνσταντί-
ον εἰς ταύτην τῆς βασιλείας παρένεμεν οἱ
κομμοτάμενοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Πηρί τοῦ Καίσαρος, νεανίας ἀλλα διοκλετιανῶ τὸ φεύ-
γειον Παλαιστίνης καθεύδοντον.

SΥΝΗΜΕΝΟΥ δὲ τοῖς τῆς βασιλείας κοι-
νωνοῖς. καὶ μέσοις αὐτοῖς, οἷς εἴσηται,
καὶ αὖτὸν σκένειν τὸν παλαιὸν τὸ θεόπερ-
φύτωτας διατείβας ἐποιεῖτο. ήδη δὲ ἀχει-
καὶ παιδὸς Ἄπο τὸν νεανίαν διαβας, τημῆς
τῆς περιττῆς παρεγένετος ήξεντο οἱον αὐτον οἱ
κομμοτάμενοι, τὸ Παλαιστίνην διερχόμενον
ένος, σὺν τῷ πρεσβυτέρῳ τῷ βασιλέων.
εἰ καὶ δέξια παρεστὼς, μεταφαντεῖται
τοῖς ὄφεν θέλεσιν, οἷος τε βασιλικὸς Φερνί-
ματος δέξιον σκένειν τεκμηρίζα παρέχων. σώ-
μαδος μὲν γὰρ εἰς καλλικράτην, μεγέθες τε
πλακίας, εἰδὲ τὸν αὐτὸν διαβασαλεῖν ετερον. Ρω-
μαϊδίχνος τοσσότον επλεονέκτει τὸς ὄμηλη-
κας, οἷς καὶ φοερεύν αὐτοῖς εἶναι ταῖς ἐκ

A

C A P U T X V I I I .

Quod post abdicationem Diocletiani & Maxi-
miani, Constantius primus Augustus
fuit, numerosa prole insignis.

Porrō eas ob res non diu posthac
mercedem à Deo est consecutus:
in tantum ut primum Imperii locum
obtineret. Nam cùm seniores Augusti
nescio quo pacto Imperio se abdicar-
sent; quæ repentina mutatio, proximo
post Ecclesiarum eversionem anno illis
contigit: solus exinde Constantius
primus Augustus renuntiatus est. Qui
initio quidem Cæsarum diadematæ
cum Galerio decoratus, priorem gra-
duum obtinuerat: postea vero cùm in
illa Cæsaris dignitate egregium sui spe-
cimen edidisset, summum apud Romanos
honoris fastigium adeptus est; inter
quatuor qui postmodum designati
sunt, primus Augustus appellatus. Sed
& numerosæ sobolis præstantiæ reliquos
Imperatores superavit; maximo libe-
ratorum utriusque sexus choro circunda-
tus. Denique cùm in extrema senectute
positus, debitum communis naturæ
persolutorus atque ex hac luce migra-
turus esset, ibi Deus admirabilem po-
tentiam suam ei denuò exhibens, pro-
vidit ut filiorum ipsius natu maximus
Constantinus jamjam morituro ad ca-
pessendum Imperium præsto esset.

C A P U T X I X .

De filio eius Constantino, qui adhuc adolescentis
unā cum Diocletiano in Palestinam venit.

DUppe hic unā cum Imperato-
ribus patris sui collegis versabatur,
& quemadmodum vetus ille Dei
Propheta Moses in medio illorum, sic
ut jam diximus, degebat. Cūmque
transacta pueritiā jam adolescentiæ an-
nos ingressus esset, summo in honore
apud supradictos Imperatores erat.
Cuiusmodi nos quoque eum vidimus,
cūm per Palestinam Provinciam trans-
iret unā cum seniore Augusto. Ad cu-
jus dextram assistens, cunctis qui vi-
dendi desiderio tenebantur præstantissimus
apparebat; & qui regiæ cuiusdam
celsitudinis animi jamtum indi-
cia præberet. Nam quod ad pulchritudinem & proceritatem corporis at-
tinget, nemo erat qui cum illo conser-
ri posset. Sed & virium robore adeò
inter æquales eminebat, ut ab illis et-
iam formidaretur. Animi vero virtu-

Ggg

tibus longè illustrior quād dotibus corporis fuit. Ac primum quidem modestiā animum exornavit: deinde humioribus disciplinis; & tum innata prudentia, tum sapientia divinitus infusa non mediocriter eum excoluit.

C A P U T X X .
Constantinus propter Diocletiani & Galerii infidias ad patrem revertitur.

AT Imperatores illius temporis, cùm adolescentem viderent generosum ac fortē, magnumque & ex celo animo præditum, invidia simul ac metu ob id torqueri cœperē. Itaque tempus opportunum captabant, ut malo atq; ignominia juvenem afficerent. Id juvenis cùm intellexisset (quippe infidiae semel atque iterum ei comparatae, Dei nutu detectæ fuerant) fugā salutem sibi quæsivit; magnum illum Prophetam Mosem in hoc etiam imitatus. Porrò Deus in omnibus illum adjuvit; providentiā suā sic cuncta disponens, ut patri ad successionem Imperii præsto esset.

C A P U T X X I .
Mors Constantii Constantinum filium Imperatorem relinquentis.

CUm ergo evitatis infidiarum dolis, celeri cursu ad patrem profectus esset; ipse quidem post longum temporis spatum in patris conspectum venit. At Constantio sub idem tempus ultimus vita dies imminebat. Qui cùm filiū insperatō sibi adesse cerneret, lecto exsiliens, ambabus ulnis eum amplexus est: huncq; unum quo angebatur dolorem, ex absētia scilicet filii conceptum, jam ex animo penitus excussum esse affirmans, gratias Deo maximas egit, posthac mortem omni immortali tate potiore in sibi esse testatus. Dispositis deinde ex arbitrio rebus suis, & vale dicto liberis suis utriusque sexus qui instar cuiusdam chori ipsum undique cingebant; in palatio & in regio cubili jacens, Imperii administratione, ut naturalis ratio postular, filio natu maximo in manus traditā, ex hac luce migravit.

AΨυχὴν δεστᾶς μᾶλλον, ἡ τοῖς καὶ τὸ σῶμα πλεονεκτήμασιν ἐπιθέμεται. σωφροσύνη πρώτη ατὰν ψυχὴν καστράμενθε. καὶ πεπι παιδεύσει λόγων, φρονήσει τὸ ἐμφύτων θεοδότῳ Σοφίᾳ διαφερεῖντος ἐπιβεβαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ.

Κανταρίνης ἡ πατέρα σὺν ταῖς ἑταῖραις διανταξαῖς αὐτῷ αὐτοῦ.

ΓΑδερν δὲ ὅσης ἔπει τέτοις, φαμαλίζει μεγαν, φερνύμαλός τε μεσον τοντονίαν οἱ τελικασταχρατεύντες θεαμφροστοντα καὶ φόβων εβάλλοντο. ὄπτεθεν καὶ φερετοντο. Ψαδαὶ π μώματα βελομφροι εἰνιστο. Τοτο, καιρον εὐθέτων αναμφρόντες, διδοσιν δόμφροντο νεανίας, ἐπει καὶ πέπτοντα πεπτοντα δευτερον κατάφωντα Θεες σωνεύσει ταῖς ἔπιστητης ἐργαντο, φυγῆτων σωτηριαντο. Εἴδετο. καὶ τετω έμεγάλας Περούτε Μησεως τὸ μίμημα διασώζων τὸ ταπεινόπεπτον ο Θεός, τῇ έπει παρεσθαντος μηδέμιντεμφροντο. αὐτὸν σωνείαν.

C

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ.

Τελιττη Κανταρίνης καὶ κανταρίνης διανταξαῖς αὐτῷ αὐτοῦ.

ΑΥπίκα δὲ ὅσης ἐπειδὴ τῶν ἔπιστητων αυτοῦ τὸ μηχανᾶς σιαστρέψει, απεύδων αἴφαντος τὸν πατέρα, οὐδὲ μὲν αὐτὸς χωνεύεται. καὶ τὸ αὐτὸν ἐπει πατέρι τα τῆτε θεῖον λευτῆς ἔπει ξυρεῖσατο. οὐδὲ οὐδεποτε εἶδεν ο Κανταρίνης παρεσθάτα τον πατέρα εξαλόφροντο. τῆς σεωματος, αἰκαλιστοντο τῷ χειρε, καὶ τὸ μόνον λυπηγενον μέλμοντα τὸν θεῖον λευτιθεαδ, τέτο οὐδὲ πατέρος λευτοσία, τῆς ψυχῆς λευτεληστον εἰπων, εὐχάρεστον αὐτεπιμπετῷ Θεῷ πληρῶντος αὐτῷ τὸν θάνατον αὐταναστασιαν. Τον λογισταδ φίσας. Εἰ δὴ τὰ καὶ εἰπειταπέτο. καὶ οὐδὲ μηδυγαταπιταξάμφροντο. χορός δίκλινοι αὐτὸν κατέλεπτο. οὐδὲ αὐτοῖς βασιλείους ἔπει βασιλική τραμή, τοι κληρον τῆς βασιλείας, νόμον φύσεως, τοι πληκιαν απεράγοντον παύσιν αὐτοῖς εἰπατσατο.